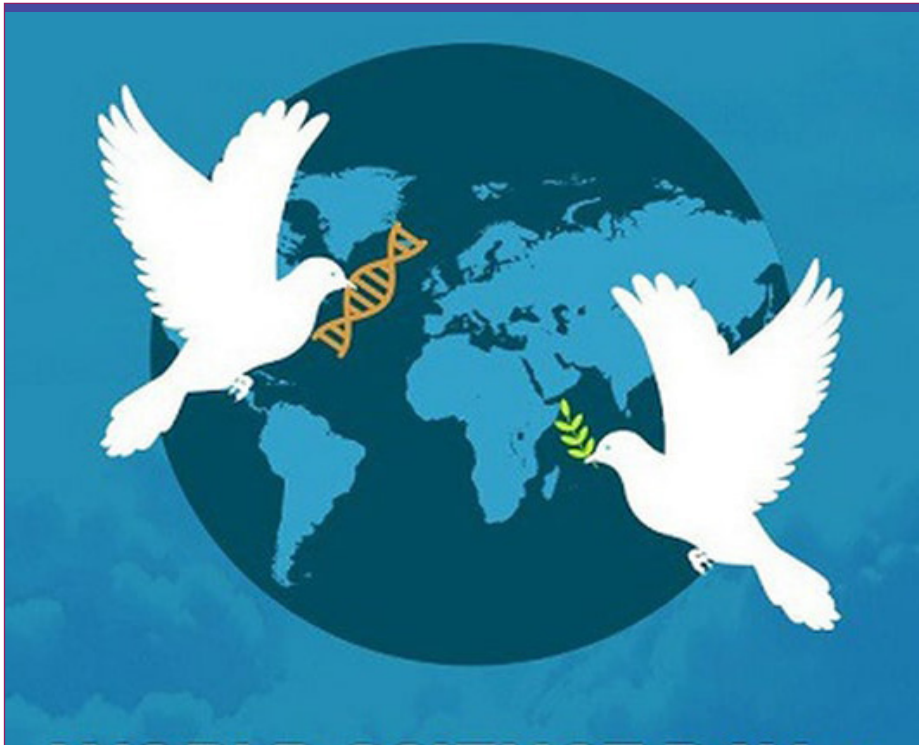

دکتر خدیجه ایراندوست، عضو هیات علمی دانشکده علوم اجتماعی:

علم و دانش برای اثرگذاری به بسترهای حمایتی، اراده سیاسی و سیاست‌های توسعه‌محور نیاز دارند

عدم دسترسی عادلانه به منابع علمی در سراسر جهان باعث می‌شود که برخی کشورها از مزایای علم کمتر بهره‌مند شوند. بنابراین، علم به تنهایی قادر به ایجاد صلح و توسعه نیست و نیازمند پشتیبانی از جانب فرهنگ و آموزش است.

دنیای کنونی بیش از هر چیز به صلح و توسعه نیازمند هست به ویژه در جوامع و کشورهای توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته به نظر شما چه زیرساخت‌هایی برای تقویت ارتباط دوجانبه علم و توسعه و صلح باید فراهم شود تا شاهد تقویت و نتیجه گرفتن این ارتباط دوجانبه باشیم؟

برای تقویت ارتباط دوجانبه علم، توسعه و صلح در جوامع کمتر توسعه‌یافته، زیرساخت‌های زیر ضروری‌اند: دسترسی به آموزش و پرورش با کیفیت؛ آموزش عمومی و تخصصی برای تربیت نیروی انسانی آگاه و خلاق. سرمایه‌گذاری در تحقیقات بومی؛ حمایت مالی از پروژه‌های علمی بومی که مشکلات محلی را هدف می‌گیرند. تقویت نهادهای علمی و فناوری؛ ایجاد و توسعه مراکز تحقیقاتی و دانشگاه‌های پیشرفته. افزایش همکاری‌های بین‌المللی؛ تعامل و تبادل علمی با کشورهای پیشرفته برای انتقال دانش و فناوری. سیاست‌گذاری عادلانه؛ حمایت از سیاست‌هایی که دستاوردهای علمی را برای همه قابل دسترس کند. زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ توسعه اینترنت و فناوری‌های ارتباطی برای دسترسی به منابع علمی و تبادل دانش. این زیرساخت‌ها می‌توانند علم را به ابزاری موثر برای توسعه و صلح پایدار در این جوامع تبدیل کنند.

متفاوتی از مسائل مؤثر بر صلح توجه دارند.

آیا علم در ایجاد صلح و توسعه تاکنون مؤثر بوده و اکنون که شاهدیم این تاثیر قابل شهود نیست به نظر شما علت چیست؟

علم در ایجاد صلح و توسعه مؤثر بوده، اما تاثیر آن به دلیل عواملی چون سیاست‌های ناعادلانه، نابرابری دسترسی به فناوری، سوءاستفاده‌های نظامی از دانش و نبود آموزش کافی برای همه، کمتر قابل مشاهده است. این چالش‌ها مانع از آن می‌شوند که نتایج مثبت علم به طور گسترده و عادلانه در خدمت صلح و توسعه قرار گیرد. برخی از سیاست‌گذاران ممکن است برای رسیدن به نتایج فوری و کوتاه‌مدت، برنامه‌هایی با اهداف بلندمدت را نادیده بگیرند. این باعث می‌شود که نتایج علمی و توسعه‌ای که می‌تواند به صلح پایدار کمک کند، به تأخیر بیفتد یا فراموش شود. ضعف در آموزش و آگاهی‌بخشی عمومی یعنی عدم آگاهی عمومی از تأثیرات مثبت علم و فناوری می‌تواند از پذیرش و به‌کارگیری آن‌ها در زندگی روزمره جلوگیری کند. آموزش و ارتقای سطح دانش عمومی در موضوعات علمی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر صلح و توسعه می‌تواند به تغییر نگرش جامعه و استقلال از این دستاوردها کمک کند.

علم و دانش برای اثرگذاری به بسترهای حمایتی، اراده سیاسی، و سیاست‌های توسعه‌محور نیاز دارند. به عنوان مثال، دستاوردهای علمی در حوزه کشاورزی می‌توانست به کاهش فقر و گرسنگی در جهان کمک کند، اما در بسیاری از کشورها این فناوری‌ها به دلیل عدم دسترسی مالی یا سیاست‌های انحصاری، به مردم فقیر نمی‌رسند. چالش‌های فرهنگی و اجتماعی بعضی جوامع به دلایل فرهنگی یا مذهبی ممکن است در پذیرش دستاوردهای علمی دچار مقاومت باشند. همچنین نابرابری‌های آموزشی و

علم می‌تواند با حل مشکلات زیست‌محیطی، بهداشتی و غذایی جهانی در خدمت صلح و توسعه باشد. همچنین از طریق ترویج آموزش و افزایش آگاهی عمومی و تخصصی، به کاهش تعصبات و درگیری‌ها کمک کند. تقویت همکاری‌های بین‌المللی و ایجاد پل‌های ارتباطی میان کشورهای امکان تبادل علمی و هم‌افزایی را فراهم سازد. توسعه فناوری‌های پایدار نیز به حفظ منابع و بهبود کیفیت زندگی کمک می‌کند.

بهبود کیفیت زندگی افراد کمک می‌کنند، که می‌تواند به کاهش منازعات منجر به درگیری‌های ناشی از شرایط ناساعد بهداشتی کمک کند. فناوری اطلاعات و ارتباطات از طریق فراهم کردن بسترهای ارتباطی بهتر بین فرهنگ‌ها و ملت‌ها، به افزایش درک و همدلی و مذاکرات بین‌المللی و تبادل اطلاعات مربوط به صلح و امنیت کمک می‌کنند. برای ایجاد صلح، عوامل متعدد و پیچیده‌ای در جامعه، سیاست، اقتصاد، طبیعت دخیل هستند که برای درک و کنترل آن‌ها نیازمند رویکردهای چندجانبه هستیم. به این ترتیب، ترکیب این دانش‌ها و استفاده از آن‌ها به صورت هماهنگ می‌تواند به ایجاد و حفظ صلح کمک کند، چرا که هر کدام به ابعاد

مصاحبه

مقدمه:

دهم نوامبر (نوزدهم آبان ماه): روز جهانی علم در خدمت صلح و توسعه

پس از کنفرانس جهانی علوم در سال ۱۹۹۹ میلادی، سازمان فرهنگی، علمی و آموزشی ملل متحد (یونسکو) و شورای بین‌المللی علوم از سال ۲۰۰۱ (۱۳۸۰)، دهم نوامبر برابر با ۱۹ آبان ماه را به عنوان «روز جهانی علم در خدمت صلح و توسعه» اعلام کردند. از مهم‌ترین اهداف یونسکو از نامگذاری روز علم، بهره‌مندی آحاد جامعه از ثمرات علم، فن آوری و نوع آوری، ایجاد بستر و فضای مناسب گفت‌وگو بین‌المللی، فن آوری و نوآوری بر زندگی مردم، صلح و توسعه و معرفی برخی موقعیت‌های نو بوده که موجب ارتقاء کیفیت عمومی زندگی می‌شود.

نام‌گذاری روز جهانی علم در خدمت صلح و توسعه هر چند ارج‌گزاران به علم و فناوری علمی و باتیان علم خوانده شده است؛ در عین‌حال تلاش در راستای ایجاد پیوند میان فناوری‌های علمی و بهبود کیفیت زندگی عمومی و کاهش و مهار تهدیدهای اقلیمی ناشی از تولید و فناوری‌های تکنولوژیک نیز بوده است.

به مناسبت روز جهانی علم در خدمت صلح و توسعه با خانم دکتر خدیجه ایراندوست، عضو هیات علمی دانشکده علوم اجتماعی و از پژوهشگران برتر و یک درصد جهان به گفتگو نشستیم.

علم چگونه و با چه مکانیزم‌هایی می‌تواند در خدمت صلح و توسعه جوامع و بشریت باشد؟ اگر بپذیریم که صلح نوعی از «شرایط زندگی است که علاوه بر هماهنگی بین انسان‌ها هارمونی بین انسان و محیط زیست نیز می‌باشد» تکلیف علم نیز مشخص می‌گردد. علم در بسیاری از موارد این هماهنگی را ایجاد نکرده است.

علم می‌تواند با حل مشکلات زیست‌محیطی، بهداشتی و غذایی جهانی در خدمت صلح و توسعه باشد. همچنین از طریق ترویج آموزش و افزایش آگاهی عمومی و تخصصی، به کاهش تعصبات و درگیری‌ها کمک می‌کند. تقویت همکاری‌های بین‌المللی و ایجاد پل‌های ارتباطی میان کشورهای امکان تبادل علمی و هم‌افزایی را فراهم می‌سازد. توسعه فناوری‌های پایدار نیز به حفظ منابع و بهبود کیفیت زندگی کمک می‌کند. افزون بر این، علم می‌تواند با افزایش دسترسی به دانش و فناوری برای همگان، از عدالت و برابری حمایت کرده و به تحقق صلح و توسعه پایدار نزدیک‌تر شود.

نقش علم و علوم مختلف در ایجاد و برقراری صلح یکسان هست یا متفاوت چرا؟

نقش علم و علوم مختلف در ایجاد و برقراری صلح متفاوت است. هر علم به واسطه ماهیت، موضوع و روش‌های خاص خود تأثیرات متفاوتی بر ایجاد صلح دارد. به عنوان مثال روانشناسی به بررسی رفتار فردی و عوامل روانی مؤثر در خشونت یا صلح می‌پردازد و می‌تواند به شناسایی روش‌های پیشگیری از رفتارهای خشونت‌آمیز کمک کند. جامعه‌شناسی عوامل اجتماعی مؤثر بر صلح و درگیری را مانند نابرابری، فقر، و تبعیض از دیدگاه جامعه‌شناسی مورد مطالعه و اصلاح قرار می‌دهد. علوم زیستی و پزشکی از طریق کاهش بیماری‌ها و ارتقای بهداشت عمومی به

آشنایی با دکتر هاشم حامدی وفا مدیر گروه آموزشی نمونه در سال ۱۴۰۳

دکتر هاشم حامدی‌وفا، استادیار گروه فیزیک دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، مدرک کارشناسی خود را در رشته فیزیک کاربردی از دانشگاه فردوسی مشهد، مدرک کارشناسی‌ارشد و دکترای را در رشته فیزیک گرایش نجوم و اخترفیزیک از دانشگاه صنعتی شریف دریافت کرد، وی در سال ۱۳۸۶ و بعد از دفاع از رساله دکتری به راهنمایی مرحوم دکتر جلال صمیمی، به دعوت و مساعدت جناب آقای دکتر سعداله نصیری قیداری، عضو هیات علمی دانشگاه زنجان و یکی از داوران رساله دکتری، در دانشکده علوم پایه آن دانشگاه به عنوان هیأت علمی استخدام شد.

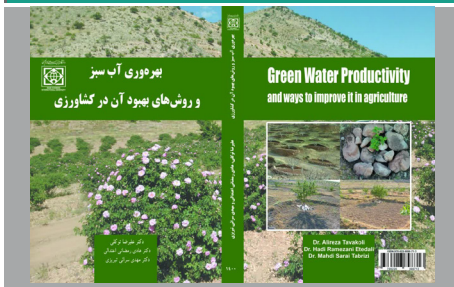
دکتر هاشم حامدی وفا سپس در سال ۱۳۸۶ به پیشنهاد دکتر داود پورمحمد، عضو هیأت علمی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، برای تأسیس گرایش نجوم و اخترفیزیک در مقطع کارشناسی‌ارشد در گروه فیزیک دانشکده علوم پایه به دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) منتقل شد.

در همان سال از طرف رئیس وقت دانشگاه، مرحوم دکتر غفوری فرد، به عنوان مدیر گروه فیزیک دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) منصوب گردید که تجربه موقفی از نظر ایشان بود. وی در سال ۱۴۰۱ نیز به مدیریت گروه فیزیک انتخاب شد که در این دوره به عنوان مدیر گروه نمونه برگزیده و انتخاب شد.

از نظر ایشان شاخص‌ترین وظیفه مدیر گروه، برنامه‌ریزی درسی بهینه، برقراری نظم در امور آموزشی گروه و تعامل سازنده با گروه‌های آموزشی دیگر در دانشگاه است.

وی اظهار داشت: در این دوره با همکاری اعضای هیأت علمی گروه فیزیک و مساعدت ریاست دانشکده علوم پایه جناب آقای دکتر ریحانی، با تغییراتی که در فضاهای آزمایشگاهی گروه فیزیک داده شد، آزمایشگاه‌های حالت جامد، الکترونیک و الکترونیک نیز دارای فضای مناسبی شدند.

تازه‌های نشر

بهره‌وری آب سبز و روش‌های بهبود آن در کشاورزی

علیرضا توکلی، هادی رضانی اعتدالی، مهدی سرائی تبریزی
 اثر منتخب در چهارمین هفته ملی کتاب کشاورزی و منابع طبیعی

مهم‌ترین معضل کشاورزی کشور در بخش مصرف آب است که سبب می‌شود مصارف غیرمفید، شاخص بهره‌وری آب و راندمان آبیاری را نقصان بخشد. لذا تبیین راهکارهای علمی و عملی برای بهبود شاخص بهره‌وری آب از طریق اصلاح الگوی مصرف آب در مزرعه و اصلاح مدیریت‌های زراعی، مدنظر این کتاب قرار گرفته است.

این اثر، همانا معرفی جامع آب سبز و برنامه‌ریزی‌های هدفمند در بهره‌برداری از منابع آب سبز همانند منابع آبی می‌باشد تا با آبیاری تکمیلی امکان افزایش کمیت و کیفیت تولید محصول کشاورزی فراهم‌گردد.

ویژگی ممتاز این کتاب، وجود مصدق‌عینی برگرفته از پژوهش‌های کاربردی است که آن را با وجود غنای علمی از کتاب‌های صرفاً نظری و آکادمیک متمایز می‌کند.

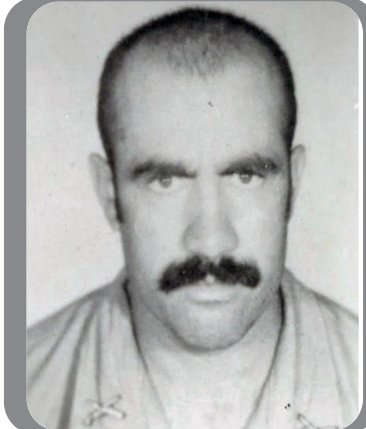
شماره تماس فروشگاه کتاب: ۰۲۸-۳۳۹۰۱۲۱۳

یادی از شهدا

بخشی از وصیت‌نامه شهید:

پدر جان! بنده الان در منطقه جنگی هستم و اگر شهادتی که نصیب برادران شده است نصیب من هم شود، خیلی خیلی افتخار می‌کنم و لازم دانستم که این وصیت‌نامه را برای شما بنویسم پدر نباید بعد از شهادت من زیاد غمگین باشی زیرا مگر همان امام حسین (ع) نبود که تمام بچه‌های خود را روانه نبرد کرد و برای ناموس و دین خود به زمین کربلا رفت و در آنجا به وسیله شمریان شهید شد. در همین کشور خودمان ایران مگر شهید رجایی و شهید دکتر چمران نبودند که ما هیچ یک به اندازه یک موی آن‌ها هم نمی‌شویم شهید شدنم گر چه شما خواهی گفت: هر کس برای خود عزیز است؛ ولی به هیچ وجه بعد از شهید شدن من ناراحت و غمگین نشوی، صبر شما را از حسین بن علی (ع) می‌خواهم، اگر چنان چه خدای نکرده ناراحت بشوی مرا ناراحت خواهی کرد. و تو ای همسر گرامی و دلنبد! انسان باید بمیرد، چه خوب است برای دفاع از ناموس و دین خود بمیرد؛ بنده حالا که قسمت شده است در راه دین و مملکت بمیریم افتخار می‌کنم. تو که یک زن شایسته هستی در درجه اول بعد از شهادت من نباید غمگین و ناراحت شوی، باید پیرو دین و مکتب اسلام باشی و صبر شما را هم از فاطمه زهرا (س) می‌خواهم. و تو ای برادرم! شما همیشه طرفدار حق و مکتب اسلام باشید و صبر و حوصله داشته باشید و صبر شما را هم از حضرت امام حسین (ع) می‌خواهم.

شهید سهراب مهربان زيارانی

نهم شهریور ۱۳۳۷، در روستای زیاران از توابع شهر آبیگ به دنیا آمد. پدرش ملک‌محمد و مادرش خیرالنسا نام داشت. تا پایان دوره ابتدایی درس خواند. کارگر کارخانه بود. سال ۱۳۵۸ ازدواج کرد و صاحب یک پسر و یک دختر شد. به عنوان سرباز ارتش در جبهه حضور یافت. هفتم آذر ۱۳۶۰، در بستان بر اثر اصابت ترکش به شهادت رسید. مزار او در گلزار شهدای زادگاهش واقع است.

پیام بهداشتی

مواد غذایی مفید برای سلامت مغز

بیش از ۱۰۰۰ میلی گرم از اسیدهای چرب امگا ۳ EPA و DHA را فراهم می‌کند
 • گردو: مون می‌گوید: مصرف گردو استرس اکسیداتیو، التهاب و سایر عوامل خطر ابتلا به بیماری آلزایمر را کاهش می‌دهد. از میان سایر مغزها، گردو بهترین منبع برای تأمین اسید آلفا لینولنیک امگا ۳ (ALA) است که با ترمیم‌سند خونی مغز، از مغز محافظت می‌کند؛ عاملی که برای حفظ سلامت مغز بسیار مهم است.
 • تخم‌مرغ: اما ناسا سوسا، متخصص تغذیه می‌گوید: تخم‌مرغ یکی از بهترین و در دسترس‌ترین منابع غذایی حاوی کولین است. کولین یک ماده مغذی ضروری است که در تولید استیل کولین نقش دارد؛ استیل کولین یک انتقال دهنده عصبی است که از حافظه و سلامت مغز پشتیبانی می‌کند. و به ویژه در رشد اولیه مغز نقش دارد.
 • سبزیجات: دو مطالعه آینده‌نگر بزرگ، سبزی‌های برگ‌دار را یکی از بهترین سبزیجات برای سلامت مغز دانستند. در یافتند که مصرف یک تا دو وعده سبزی برگ‌دار در روز، در مقایسه با افرادی که به ندرت یا هرگز سبزی‌های برگ‌دار مصرف نمی‌کنند، پیری مغز را تا ۱۱ سال کند می‌کند. بسیاری از مواد مغذی موجود در سبزیجات برگ‌دار، از جمله فولات، بتاکاروتن، کاروتنوئید لوپتین و ویتامین کافولیکوئیدون ادای ابرارتمت‌حفاظت‌کننده عصبی هستند.
 • جو (غلات کامل): بر اساس مطالعات، مصرف مقادیر بیشتر غلات کامل، از جمله جو، باعث کم‌تر زوال عقل و آلزایمر مرتبط است. مطالعه دیگری نشان داد که آمریکایی‌های آفریقایی تبار که حدود ۶۰ درصد از سه هزار شرکت‌کننده در مطالعه ارتشکلی می‌دادند، که بیش از سه وعده غلات کامل در روز مصرف می‌کردند، کاهش شناختی آهسته‌تر و بهبود حافظه ایپیزودیک بهتری (توانایی ایجاد و یادآوری خاطرات و رویدادهای خاص گذشته) در مقایسه با افرادی که کمتر از یک وعده در روز غلات می‌خوردند را تجربه کرده‌اند.
 • چای سبز: ساسودا می‌گوید: یک فنجان چای سبز، نوشیدنی آسانی برای سلامت مغز است. این ماده سرشار از پلی‌فنول‌های آنتی‌اکسیدانی از جمله EGCG است که محافظ عصبی هستند. پروتئین‌های مرتبط با آلزایمر آمپار می‌کنند و با تکثیر باکتری‌های خوب روده، از ارتباط سالم روده و مغز حمایت می‌کنند.

دکتر آئی فن، پزشک، سرشنس و نویسنده کتاب آشپزخانه سلامت مغز در پیشگیری از آلزایمر می‌گوید: آنچه می‌خوریم واقعاً برای سلامت مغز مهم است. شوری جهانی سلامت مغز «تغذیه صحیح» را به عنوان یکی از شش رکن سلامت مغز، در کنار ارتباط اجتماعی، تحرک ذهنی، مدیریت استرس، فعالیت بدنی و خواب کافی عنوان کرده‌است.

به گفته دکتر فن، رژیم غذایی مدیترانه‌ای مخصوص مغز، فقط با هدف کاهش خطر آلزایمر ایجاد شده است، تا بررسی شود که آیا می‌تواند خطر ابتلا به آلزایمر را کاهش دهد یا خیر؛ و به نظر می‌رسد که مؤثر است. فن می‌گوید: به کمک این رژیم غذایی می‌توان خطر ابتلا به این بیماری را تا ۵۳ درصد کاهش داد.

متخصصان توصیه می‌کنند که مصرف غذاهای حاوی چربی‌های اشباع شده، مانند غذاهای سرخ‌شده و گوشت‌های فرآوری‌شده و همچنین غذاهای سرشار از قند، مانند نوشیدنی‌های شیرین و آب‌نبات‌ها را باید تا جای ممکن کاهش داد. یک مطالعه کوچک نشان داد که مصرف شکر در افراد مسن، با دو برابر شدن خطر ابتلا به آلزایمر مرتبط است؛ با هر ۱۰ درصد افزایش کالری از کل قند، خطر زوال عقل حدود ۴۰ درصد افزایش می‌یابد. مگن مون، متخصص تغذیه سلامت مغز و نویسنده رژیم غذایی مدیترانه‌ای مخصوص مغز می‌گوید: سلامت مغز در هر سن و مرحله‌ای مهم است، اما زمانی که خطر ابتلا به آلزایمر را در نظر می‌گیریم، زمان حیاتی برای تقویت سلامتی است. زیر اقبال از اینکه علم آلزایمر از نظر بالینی قابل تشخیص باشند، تا ۲۰ تا ۲۵ سال در مغز تغییرات خاموش دارند.

متخصصان معتقدند هفت ماده غذایی برتر، که می‌توانند به حمایت از مغز کمک کنند، شامل موارد زیر است:

• توت فرنگی: توت فرنگی سرشار از فلاونوئیدها، آنتوسیانین‌ها و ویتامین ث است که همگی فولید ضد التهابی و آنتی‌اکسیدانی دارند. در یک مطالعه مشاهده ای در سال ۲۰۱۹، محققان دریافتند که مصرف توت فرنگی حداقل یک بار در هفته خطر ابتلا به آلزایمر را تا ۲۴ درصد کاهش می‌دهد.

• ماهی سالمون: بر اساس برخی از یافته‌ها، ماهی‌های آب‌سرد یکی از بهترین منابع امگا ۳ (اسیددوکوزاهگزانوئیک) هستند. کمی‌تواننده کاهش خطر ابتلا به آلزایمر و زوال عقل کمک کند. حدود ۱۱۳ گرم ماهی سالمون پخته شده